

відсутності соціальної підтримки, постійні докори учням, батькам, невдоволення професією.

Синдром вигорання включає в себе три основні складові:

- емоційну виснаженість;
- деперсоналізацію (цинізм);
- редукцію професійних досягнень.

Науковець В. Бойко класифікує симптоми вигорання за наступними фазами:

- фаза напруження;
- фаза резистенції;
- фаза виснаження [1].

Безумовно, такий стан педагога не є припустимим для роботи з дітьми, саме тому психологічна служба навчального закладу, повинна проводити відповідні заходи, тренінги зі своїми педагогічними працівниками. А також безпосередньо сам педагог повинен дбати про своє здоров'я, час від часу приділяючи час для фізичних вправ, заняття спортом, прогулянок на свіжому повітрі, збалансованому харчуванню. З метою подолання певного напруження рекомендується артеріалогія, ароматерапія, дихальні вправи, слухання класичної музики, спілкування з природою, з рідними та друзями, активний відпочинок.

Список використаних джерел

1. Бойко В.В. Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. – Самара: Издательский Дом «БАХРАХ», 1998. – С. 161 – 169.
2. Бобрицька В. Як зберегти психічне здоров'я // Директор школи. – 2002. – № 15. – С. 8 – 10.

УДК 373.31.03-057.874 «7124»

ШКРОМИДА В.В.
ЛАЛАК Н.В.
Мукачівський державний університет, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Процес становлення сучасного суспільства потребує розвитку української національної системи виховання, в основу якої покладені провідні принципи гуманізму та демократизації. Стає очевидним, що активним суспільним суб'єктом сьогодні має бути людина з високим рівнем свідомості, творчої активності, відповідальності, яка керується у своїй діяльності і поведінці моральними цінностями. Таку людину покликана виховати школа, як соціальний освітній інститут. Це підкреслено у цілому ряді законодавчих документів. Зокрема: у Концепції «Нова українська школа», Законі України «Про освіту», Декларації прав дитини, Національній доктрині розвитку освіти в Україні в XXI столітті, Державній національній програмі «Освіта» (Україна XXI століття).

Проблема виховання особистості завжди була предметом уваги багатьох філософів, психологів, педагогів. З'ясуванню її певних аспектів сприяють результати наукових досліджень численних сучасних науковців. Різні аспекти означеного питання були у центрі уваги В. Гнатюка, С. Карпенчука, В. Ковальчука, В. Лозової,

О. Матвієнко, М. Стельмаховича. Систему методів впливу на особистість з метою виховання знаходимо у творчій та педагогічній спадщині В. Сухомлинського. Вчений був переконаний, що зміст, форми і методи виховання змінюються залежно від вікових та індивідуальних особливостей дітей. М. Стельмахович, досліджуючи виховні цінності підростаючого покоління в Україні, підкреслював, що система освіти повинна виховувати високоморальну особистість на засадах національних надбань: «мудрість нашого народу йде від діда-прадіда, отця-матері, родини, рідної оселі й материнської мови, землі-годувальниці, від ясного неба й світлого сонця, матінки природи, від доброго серця й щирої душі, глибоких людських почуттів і переживань, кристалевої чесності й людяності, світлої духовності, сердечної любові до дітей, духу Матері України» [1,с.37]. Концептуальні засади виховання учнів сформовано І. Бехом. На основі створеної особистісно-розвивальної методологічної моделі, вченим розкривається сутність процесу виховання як сходження особистості до морально-духовних цінностей. Л. Шульга аналізує ігрові методики та їх роль у вихованні учнів молодшого шкільного віку. Л. Бондар у своїх дослідженнях подає важливі складові інноваційного виховання.

У Концепції «Нова українська школа» пропонують вживати поняття «освіта», «освітній процес» в їх сучасному розумінні, що охоплює навчання, виховання і розвиток. Виховний процес стає невід'ємною складовою всього освітнього процесу і орієнтується на загальнолюдські цінності, зокрема морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей), соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність).

У формуванні виховного середовища сучасного навчального загальноосвітнього закладу має брати участь увесь колектив школи. Ключовим виховним елементом стане приклад учителя, який покликаний зацікавити дитину.

Однією з основних тенденцій щодо вдосконалення виховного процесу є перехід від традиційної орієнтації на пересічного учня до створення інноваційних умов виховання через застосування сучасних інноваційних методів. Інноваційне виховання загалом орієнтоване на розвиток особистості учня, на формування його готовності до реального життя, до швидких змін, до творчого мислення, критичного аналізу навколишнього світу й себе в ньому, до постійного оволодіння учнями новими видами діяльності й спілкування. В інноваційній школі вчителю необхідно створити такі умови, щоб кожна дитина почувала себе там комфортно, незалежно від її індивідуальних психофізіологічних особливостей, здібностей і нахилів. У центр уваги необхідно сьогодні поставити фізичне, психічне й моральне здоров'я учнів. Використовуючи знання з психології сучасним педагогам слід створити умови для того, щоб у молодших школярів виникло внутрішнє бажання творити себе, а це, як відомо, показник найвищого рівня виховання.

Важливою ознакою інноваційного виховного середовища є наявність системи використання перспективних методів виховання для забезпечення якісної освіти школярів. В арсеналі нинішніх педагогів є безліч нових форм та методів. Такі інноваційні методи виховання є невід'ємною складовою роботи творчих об'єднань

сучасних шкільних навчальних закладів. Їхсутність виявляється, насамперед, у взаємодії всіх суб'єктів навчально-виховного процесу. Нам, майбутнім педагогам, доцільно їх вивчати та апробувати у своїй педагогічній діяльності.

Таким чином, проблема мети виховання, виховного ідеалу, взаємин вихователя і вихованця, змісту виховання наш час особливо актуальні, бо виховний ідеал або хоча б мета виховання різними вченими та педагогами-практиками трактується по-різному. Такий стан не можна пояснити тим, що школа перестала бути уніфікованою, тому мету можна обирати кожній школі довільно. Мета мусить бути і загальною, і водночас, конкретною, спрямованою на мобілізацію особистісного потенціалу кожного школяра й учителя, на основі вільного вибору згідно з потребами людини та суспільства, що будується в Україні.

Список використаних джерел

1. Калошин В. Ф. Виховна робота в школі / В. Ф. Калошин // Інноваційні методи виховання. – 2008. – №2 (39). – С. 35 – 41.
2. Карпечук С. Г. Теорія і методика виховання : підручник / С. Г. Карпечук – К.: Вища школа, 2005. – 341 с.
3. Кравчук Л. / Л. Кравчук // Застосування інноваційних педагогічних методів у навчально-виховній роботі. Шкільний світ – 2009. – № 8. – С. 47 – 58.

УДК: 373.31:376.54:372.851

ШПЕНИК Т.Е.
ЛІБА О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

На сьогодні актуальною проблемою суспільства є збереження інтелектуальної еліти країни. В Україні працюють ліцеї, гімназії, спеціалізовані школи, які приділяють увагу навчанню і розвитку дітей з інтелектуальною та академічною обдарованістю.

Обдаровані люди приносять велику користь суспільству, державі, є її гордістю. Тому перед суспільством, державою, школою і сім'єю постає проблема навчання і виховання таких дітей.

Тому проблема обдарованості, творчості, інтелекту виходить на передній план у державній політиці, визначаючи пошук, навчання і виховання обдарованих дітей та молоді, стимулювання творчої праці, захист талантів.

Проблема обдарованості становить комплексну проблему, в якій перетинаються інтереси різних наукових дисциплін. Основними з них є проблеми виявлення, навчання та розвитку обдарованих дітей, а також проблеми професійної та особистісної підготовки педагогів, психологів та управлінців освіти для роботи з обдарованими дітьми.

Існує понад сто визначень «обдарованості». На думку О. Я. Савченко, *обдарованість* – це сукупність задатків особистості як передумова розвитку її здібностей до певних видів діяльності [2, с.5]. Ж. Годфруа, А. Матюшкін, М. Мотков та інші розуміють «обдарованість» дитини, як вищий ніж у її однолітків за рівних



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>